

VINERI • 10 MAI 2013 • ANUL LXIII NR. 19

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Rămas bun, ani de liceu...

Analiza recensământului și pregătirile pentru alegeri

Parteneriat de colaborare cu școli din Hunedoara și Brad

CALENDAR ORTODOX

13 mai, luni, Sf. Mc. Gliceria; Cuv. Serghie Mărt.
14 mai, marți, Sf. Mc. Isidor; Sf. Sfințit Mc. Terapont.
15 mai, miercuri, Cuv. Pahomie cel Mare; Cuv. Ahile, Ep. Larisei.
16 mai, joi, Cuv. Teodor cel Sfințit; Sf. Mc. Isachie, Simeon și Petru.
17 mai, vineri, Sf. Ap. Andronic; Sf. Iunia; Cuv. Nectarie și Teofan.
18 mai, sâmbătă, Sf. Mc. Petru, Dionisie și Hristina; Sf. Mc. Teodot și cele 7 Sf. Mc. fecioare.
19 mai, duminică, D Sf. Sfințit Mc. Patrichie; Sf. Mc. Chiriachi; Cuv. Memnon. Duminica a III-a după Paști (a Mironosișelor).

10 vorbe pe săptămână

ABSOLVENT – Persoană care a terminat un ciclu sau o formă de învățământ. – Din germ. Absolvent, lat. absolvens, -ntis = VÉGZETT DIÁK, HALLGATÓ

ANAPODA – Pe dos, de-a-ndoaselea; altfel, în altă direcție decât trebuie. – Din ngr. anápoda = VAKTÁBAN, TALÁLOMRA; ÖSSZEVISSZA

BACALAUREAT – Examen general pentru absolvenții liceului, a cărui promovare dă dreptul la înscrierea într-o instituție de învățământ superior. – Din fr. baccalauréat = ÉRETTSÉGI VIZSGA

DEȘERTĂCIUNE – Lipsă de valoare, de folos, de importanță; zădărnice; lucru lipsit de valoare. = HIÁBAVALÓSÁG

ESEU – Studiu de proporții restrânse asupra unor teme filozofice, literare sau științifice, compus cu mijloace originale, fără pretenția de a epuiza problema. – Din fr. essai = ESSÉ

EUFORIE – Stare care se manifestă printr-o senzație de bună dispoziție exagerată, de optimism nemotivat și care apare în unele boli nervoase sau este provocată de unele substanțe narcotice – Din fr. euphorie = EUFÓRIA

HAL – Stare rea, situație vrednică de plâns. – Loc. adv. În așa hal (că)... = în așa măsură (că)... Într-un hal... sau Într-un hal fără (de) hal = în cea mai proastă stare. – Din tc. hal = SIRALMAS HELYZET (ÁLLAPOT)

PSEUDO- – Element de compunere care înseamnă „fals” și care servește la formarea unor substantive și a unor adjective. – Din fr. pseud(o)- = ÁL-

A PUNE PUNCTUL PE I = a preciza ce este esențial într-o chestiune, a trage concluzia = FELTESZI AZ I-RE A PONTOT

TESTAMENT – Act juridic unilateral, revocabil cât timp testatorul este în viață, prin care cineva își exprimă dorințele ce urmează a-i fi împlinite după moarte, mai cu seamă în legătură cu transmiterea averii sale. – Din lat. testamentum, fr. testament = VÉGRENDELET

dex online

Budapesta

Slujbă de pomenire
pentru Emanuil Gojdu

Duminică, 12 mai, în duminica Sfântului Apostol Toma, și în acest an, la Capela Ortodoxă Română din Budapesta va avea loc comemorarea lui Emanuil

Gojdu (1802–1870). După oficierea Sfintei Liturghii va avea loc un parastas comun în amintirea întregii familii a lui Gojdu. Apoi credincioșii, împreună cu preoții, cu membrii diplomației românești de la Budapesta, se vor deplasa la cimitirul Kerepesi, la monumentul funerar al familiei Gojdu, unde va fi oficiată o slujbă de pomenire și pentru a depune coroane de flori. Evenimentul este organizat de Parohia Ortodoxă Română din Budapesta în colaborare cu Autogovernarea Românească din sectorul VII al Budapestei. A.B.

Seghedin

Ziua
Europei

Consulatul General al României la Seghedin și Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad vă invită să luați parte la o manifestare cultural-artistică dedicată Zilei Europei.

Evenimentul, realizat în colaborare de către cele două instituții, se va desfășura luni, 13 mai, ora 17.00, la sediul Consulatului General al României la Seghedin, str. Kelemen László, nr. 5.

**Scrieți-ne
la adresa:
foaia@foaia.hu**

„EU Jazz Express”

Cu ocazia „Zilei Europei”, EUNIC și Reprezentanța Comisiei Europene la Budapesta organizează sâmbătă, 11 mai 2013 o manifestare complexă din care face parte și concertul de jazz „EU Jazz Express”, sub coordonarea ICR Budapesta. De la ora 18.30 vor urca pe scenă

muzicieni din șapte state membre EUNIC (România, Ungaria, Marea Britanie, Cehia, Austria, Danemarca) și Israel.

Invitata ICR Budapesta este solista de jazz *Luiza Zan*. Câștigătoare a numeroase premii naționale și internaționale de interpretare se bucură de critici

elogioase și pe site-urile de specialitate din Ungaria. În ultimii ani, Luiza Zan a mai urcat pe scena festivalului „Zilele Jazzului din Debrecen”, a concertat în renumitul Budapest Jazz Club și în încheierea „Zilelor Jazzului Maghiar” la Budapesta. A.C.

Poza săptămânii

Noi nu ne vedem capul de lucru. Voi?

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Serbare de bun rămas la Liceul „N. Bălcescu” din Iula
(foto: Eva Șimon)

Recensământul din 2011: pentru unii o poveste de succes, pentru alții... un șoc

Ni s-a comunicat încă înainte de recensământul din toamna anului 2011 că rezultatele acestui ultim recensământ vor avea legătură directă cu viitoarele alegeri de autoguvernări minoritare din anul 2014. Naționalitățile care, conform recensământului, s-au sporit semnificativ în ultimii zece ani își pun totuși numeroase întrebări, dacă va fi oare bine pentru ele că aceste rezultate vor putea influența structura de autoguvernări minoritare și, prin asta, viața lor organizatorică. Printre multe altele, despre aceste noțiuni și numeroase îndoeli s-a discutat joia trecută, 2 mai, la sediul Editurii Croatica din Budapesta, în cadrul unei dezbateri de atelier, la care au fost invitați reprezentanții tuturor celor 13 naționalități.

Unul din organizatorii întâlnirii, președintele croaților, *Hepp Mihály*, care îndeplinește și funcția de președinte al Uniunii Autoguvernărilor de Naționalitate din Ungaria, a dat tonul ședinței printr-o scurtă

nări minoritare", a spus subsecretarul de stat *Latorcai Csaba* de la Ministerul Resurselor Umane. Acesta a arătat că actualmente în Ungaria există aproape 1600 de autoguvernări minoritare locale,

clararea dublei identități a naționalităților. A fost asta o solicitare din partea cercetătorilor științifici", a mai adăugat Kovács. Totodată a accentuat că Oficiul Central de Statistică nu se bucură dacă autoritățile statului folosește aceste date ca urmări ale unor decizii administrative, mai ales că întrebările referitoare la naționalitate sau religie au fost întrebări opționale. El a mai adăugat că până când în 2001 doar 660 mii de persoane nu au răspuns la aceste întrebări opționale, în 2011 numărul acestora a fost de 1,5 milioane.

Cercetătorii *Tóth Ágnes*

mențiune din cuvântul său de deschidere: „nu prea ne bucurăm de rezultatele care au ieșit la iveală la recensământ”. La lucrările atelierului au fost invitați să prezinte analize și studii reprezentanți ai Guvernului, ai Academiei, ai Oficiului de Statistică, ai Oficiului Ombudsmanului și ai Biroului Electoral Central, după care 11 din cei 13 președinți de autoguvernări pe țară au împărtășit din experiențele proprii ale fiecărei naționalități.

„În toată Ungaria a crescut dorința naționalităților de a-și exprima identitatea și asta înseamnă pentru noi o poveste de succes. Rezultatele de la recensământ sunt un succes al politicii naționale față de naționalități și un succes al sistemului de autoguvernări

iar numărul acestora – pe baza datelor de la recensământ – ar putea să crească la alegerile de anul viitor cu 600. „Trebuie să regândim politica lingvistică față de naționalități”, a mai accentuat Latorcai. El a subliniat totodată că și finanțarea autoguvernărilor minoritare se va face în viitor pe baza datelor de la recensământ.

„Culegerea datelor referitoare la naționalități este un lucru foarte important pentru noi”, a subliniat *Kovács Marcell*, director al Oficiului Central de Statistică, care a fost de asemenea foarte mulțumit cu rezultatele naționalităților. „Din chestionar am scos întrebarea din anul 2001, referitoare la legăturile culturale, și am introdus întrebarea care permite de-

și *Vékás János* de la Institutul de Cercetări al Minorităților din cadrul Academiei Maghiare au subliniat că datele de la recensământ sunt date de moment, „se pot folosi pentru o diagnoză generală și nu pentru a înțelege exact cum stau lucrurile, deoarece expresiile sunt în continuă schimbare, la fel cum și situațiile politice”. Aceștia au pus accentul și pe faptul că numai acele naționalități sunt capabile să supraviețuiască, care știu să fie organizate și atunci dacă trăiesc răspândite prin toată țara și nu doar în comunități compacte.

Dr. Magicz András, jurist la Oficiul Ombudsmanului a spus încă în introducere că în unele lucruri el îi va contrazice pe antevorbitori.

(Cont. în pag. a 8-a)

EDITORIAL

Punctul pe i

În febra campaniei pentru reușita recensământului din toamna anului 2011, un prieten m-a dezamăgit încercând să mă convingă că nu au niciun rost miile de pliante sau sutele de afișe, numeroasele întâlniri și dezbateri pentru a lămuri românii despre importanța declarării naționalității, limbii materne și religiei, nu au niciun rost articolele scrise, vorbele spuse. Toate sunt niște deșertăciuni, deoarece „veți fi la număr cât se va vrea”, îmi spunea acel prieten respins atunci de către mine. Mă enervau foc atunci aceste cuvinte. Acum însă îi dau dreptate.

De mai bine de o lună tot analizăm și reanalizăm rezultatele de la recensământ. Am primit numeroase observații, critici de la cititori că scriu pe dos, anapoda, fără să se înțeleagă exact câți români suntem în Ungaria. Voi încerca să pun acum punctul pe i. Să scriu pe înțelesul tuturor.

În Ungaria, pe baza ultimului recensământ, trăiesc 35.641 de români. Punct. Cu acest număr vor lucra în următorii 10 ani autoritățile statului maghiar. Le place unora sau nu, puțin contează. Că răspunsul la aceste întrebări erau **opționale** – nu contează. Că acest număr îi înglobează pe toți cei care **măcar la una** din cele patru întrebări opționale(!) – întrebarea 34. De care naționalitate considerați că aparțineți? 35. Dacă în afara celor menționate mai sus aparțineți și de vreo altă naționalitate? 36. Care este limba dvs. maternă? (se pot da cel mult două răspunsuri); 37. Ce limbă folosiți în general în familie și cu prietenii? (se pot da cel mult două răspunsuri) – au răspuns cu „român” – nu contează. Că din cei 35.641 de români 10 mii sunt de religie romano-catolică și aproape 9 mii de religie reformată, **religii prea puțin specifice** românilor – nu contează. Că pe baza acestor date, **pseudo-autoguvernările** minoritare vor putea împânzi de acum înainte și mai tare toată țara, creând așa-numite „autonomii culturale” în localități unde nu există nicio instituție românească sau slovacă sau croată – nu contează.

Din 2001, noi, românii din Ungaria am trăit cu rușinea că la recensământ numărul nostru a scăzut cel mai mult. Nu eram nici 8 mii. Acum o lună, când am aflat rezultatele recensământului din 2011, am trăit câteva momente de euforie, exaltând de bucurie în ce hal ne-am sporit. După câteva minute, însă, privind în spatele acestui număr statistic de 35.641 de români, ne-am îngrozit de ceea ce ne stă în față. Prevedem la anul niște alegeri de autoguvernări românești scandalozose, apariția din senin a sutelor, poate miilor de persoane care până acum nu s-au manifestat ca români, dar la mirosul banilor se vor face peste noapte mari și buni români. Ne stau în față 10 ani când va trebui să purtăm jugul acestui număr de 35.641 de români, un întreg deceniu când vom trăi totodată și cu frica în sân ca la următorul recensământ – dacă iar se schimbă tehnica întrebărilor – vom fi 100 de mii sau poate numai 5 mii.

Un lucru este cert: avem de lucrat, de planificat cu numărul agregat de 35.641 de români. Ulterior trebuie să recunosc, prietenul meu avea totală dreptate: am ieșit câți trebuia. Cui trebuia? De ce trebuia? Sunt întrebări la care în acest moment nu putem să răspundem, dar poate la anul, după alegeri, vom fi mult mai deștepți. Poate vom găsi singuri răspunsuri sau va apărea cineva care ne va ajuta să înțelegem ceea ce acum nu se poate înțelege.

Până atunci să fim deștepți și să ne folosim de numărul mare de români din Ungaria. Să cerem înființări de grădinițe și școli noi acolo unde este cazul, să cerem finanțări normale pentru instituțiile noastre (cu accentul pe normal), să prindem curajul și să vorbim peste tot în frumoasa limbă română, să ne folosim pe deplin de drepturile de până acum și să cerem drepturi noi. Să ne comportăm ca o minoritate națională mare, numeroasă, și nu ca una rușinoasă și umilă. Acum e momentul!

Eva Șimon

Învierea Domnului în Episcopia noastră

Șercad

La Praznicul Învierii Domnului, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan s-a aflat în mijlocul credincioșilor de la Budapesta. La începutul slujbei, în prezența a aproximativ 300 de credincioși, a avut loc o procesiune în jurul Curților Gojdu, iar la intrarea în imobilul în care se află și Capela Românească din Budapesta, PS Siluan a citit Evanghelia și a făcut începutul Slujbei Învierii, cântând dimpreună cu toți cei prezenți Troparul Sfințelor Paști: „Hristos a înviat”. Slujba a continuat în interiorul locașului de cult fiind urmată de Sfânta Li-

turgie Arhierască. La sfârșitul slujbei, au fost împărțiți credincioșii care s-au pregătit prin Taina Spovedaniei, au fost sfințite Paștile, dar și prinoasele aduse de credincioși, lerarul ciocnind ou roșu, potrivit tradiției pascale românești, cu toții credincioșii care au participat la agapa frățească ce a urmat.

În aceeași zi, duminică, la prânz, lerarul s-a aflat și în mijlocul credincioșilor de la Catedrala Episcopală din Iula, participând la agapa frățească care a avut loc după slujbă în curtea Episcopiei, ciocnind și cu aceștia tradiționalul ou

roșu și trăind bucuria comuniunii la ceas de mare sărbătoare. La acest eveniment, dar și la slujirea anterioară, de la Catedrală, a fost prezent și domnul Victor Micula, ambasadorul României în Ungaria.

După amiază, PS Părinte Episcop Siluan, împreună cu alți clerici de la Centrul Eparhial, a săvârșit slujba Vecerniei din Ziua Paștilor, numită și „A Doua Înviere”, atât pentru credincioșii români din localitatea Șercad în biserica romano-catolică, cât și la Catedrala Episcopală din Iula, în seara aceleiași zile.

În cea de-a doua zi a praznicului Învierii Domnu-

Budapesta

lui, luni, 6 mai, PS Siluan a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica din Micherechi, unde credincioșii au umplut locașul de cult, printre aceștia aflându-se și mulți copii.

Un moment special al acestei zile de sărbătoare l-a constituit atât prezența elevilor de la școala generală românească din localitate, cât și sceneta religioasă cu tema: „Arătările Domnului Celui Înviat”, pe care au interpretat-o la sfârșitul Sfintei Liturghii în fața clericilor, părinților, bunicilor și a dascălilor lor, dar și poeziile și cântecele dedicate Zilei Mamei, care în Ungaria este sărbătorită în prima duminică din luna mai.

În cea de-a treia zi a Sfințelor Paști, marți, 7 mai, PS Siluan a slujit în biserica ortodoxă din Bichiș. A.B.

Micherechi

Sărbătoare la Apateu

Duminica a V-a din Postul Mare, a Sfintei Maria Egipteanca, pe 21 aprilie, a fost zi de sărbătoare pentru credincioșii Parohiei Apateu, din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Cu acest prilej, Preasfințitul Părinte Siluan a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască, împreună cu Preotul Paroh Origen Sabău și cei doi diaconi de la Catedrala Episcopală din Iula, iar răspunsurile la strană au fost date de corul „Sfântul Ioan Damaschinul”, format din tineri de la Facultatea de Teologie Ortodoxă și Seminarul Telogic din Arad. În comuniune frățească românească cu credincioșii din Apateu și cu oaspeții lor de la Arad, s-au

aflat și un grup de mai mulți credincioși veniți din Oradea, care și în alte dăți au fost prezenți, alături de frații lor de credință și neam, la biserica românească din Apateu. Astfel, în Duminică a V-a a Postului Mare, Parohia Apateu a devenit un adevărat centru de întâlnire și de comuniune frățească a românilor adunați aici din mai multe părți. La sfârșitul Sfintei Liturghii, în semn de binecuvântare, lerarul i-a miruit pe toți credincioșii, iar Preotul Paroh le-a împărțit, după obicei, anafură, după care a urmat și o agapă comună, informează, Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Hramul bisericii din Bătănia

Sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe este și hramul bisericii ortodoxe românești din Bătănia. Cu acest prilej, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, împreună cu Părintele Paroh Ilie Ciocan și cu alți clerici de la Catedrala Episcopală din Iula, a săvârșit pe 23 aprilie, Liturghia Darurilor mai Înainte Sfințite, în prezența mai multor credincioși și copii, între care s-au numărat și elevi de la școala generală românească din localitate. În cuvântul de învățătură, lerarul și-a exprimat bucuria pentru săvârșirea în acest locaș de

cult, potrivit rânduielilor ortodoxe din perioada Postului Mare, a Sfintei Liturghii a Darurilor mai Înainte Sfințite, numită și a Sfântului Grigorie Dialogul și a evocat persoana și pilda Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Astfel, și la Parohia Bătănia, prin slujirea arhierască și cuvintele împărtășite credincioșilor, în însăși ziua de prăznuire a Sa, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe a fost cinstit așa cum se cuvine și de către românii ortodocși din Ungaria, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Un nou etnograf român la Muzeul „Erkel Ferenc” din Jula

De la 15 aprilie, îngrijirea colecției Muzeului „Erkel Ferenc” din Jula a fost preluată de către tânăra *Renata Rocsin*, originară din Micherechi, după plecarea de la acest post a directoarei *Emilia Martin*. Renata Rocsin a terminat Facultatea de Etnografie și Antropologie din cadrul Universității din Seghedin, în luna ianuarie a acestui an. Din 15 aprilie este etnograf al Muzeului „Erkel Ferenc” din Jula, care funcționează în cadrul organizației culturale iulane. După 30 de ani de activitate la muzeul iulan, începând cu ziua de 1 mai, Emilia Martin lucrează ca muzeograf-etnograf la Muzeul Județean „Munkácsy Mihály” din Bichișciaba.

A.C.

Paștile ambasadorului

În acest an, Ambasadorul României a sărbătorit Paștile în mijlocul comunității românești din Ungaria. În noaptea Învierii, domnul *Victor Micula* s-a aflat printre credincioșii ortodocși din Micherechi, bucurându-se împreună cu ei de minunata veste a Învierii Domnului. În prima zi de Paști, șeful misiunii diplomatice române din Ungaria a luat parte la slujba oficiată în Catedrala „Sf. Nicolae” din Jula.

Parteneriat de colaborare cu școli din Hunedoara și Brad

Un grup de cadre didactice, directori de școli și profesori, condus de deputatul parlamentar *Natalia Intotero*, vicepreședintele Comisiei de Politică Externă a Camerei Deputaților din cadrul Parlamentului României și fost șef al DPRRP, a efectuat pe 25 aprilie o vizită de lucru la Jula, unde prin Proiectul Educațional Internațional intitulat „Limba română, mijloc de comunicare și relaționare”, au fost donate Școlii generale și Liceului „N. Bălcescu” peste 2.000 de cărți, adunate de la 29 de școli din județul Hunedoara. Totodată a fost încheiat un Protocol de parteneriat, între instituțiile de învățământ implicate în acest proiect și aflate de cele două părți ale graniței.

Cu acest prilej, grupul de cadre didactice din județul Hunedoara, din care au făcut parte și domnii *Ovidiu Suciu* și *Bogdan Ștefan*, directorii Colegiului Național „Avram

Iancu” din Brad, și *Florin Cazacu*, primarul Municipiului Brad, au trecut și pe la Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria și pe la sediul UCRU și redacția „Foaia românească”.

„Am sosit la Jula, la invitația pro-

fesorilor din județul Hunedoara pentru semnarea unui proiect de colaborare între instituțiile de învățământ din județul Hunedoara, cu un număr de aproximativ 29 de școli.

(Continuare în pag. a 9-a)

Pe scurt...

JULA

După Liturghia pascală, săvârșită în Catedrala „Sf. Nicolae” din Jula și în biserica ortodoxă din Orașul Mic Românesc din Jula, duminică, 5 mai, un grup de elevi ai școlii generale românești din Jula clasele 1-8, pregătiți de profesoara *Eva Pătaș Sabău*, a prezentat un frumos program de poezii și cântări pascale. La final, elevii au susținut și un mic montaj artistic de Ziua Mamei.

CENADUL UNGURESC

Sfânta Liturghie de Paști a adunat la biserica din Cenadul Unguresc credincioși din Cenad, Macău, Seghedin și Budapesta, români plecați din sat, care vizitându-și părinții de sărbători au venit și la biserică pentru a simți adevărata putere și valoare a acestei sărbători. După slujbă, toți credincioșii au fost invitați la clubul românilor, unde au fost oaspeții Autogovernării românești. Aici au fost întâmpinați cu pâine, cozonaci și au ciocnit ouă de Paști, iar membrii autogovernării au vernisat și o expoziție de cusături, țesături, goblen și mărgelă, organizată de grupul de femei care participă la șezători, precum și o expoziție de fotografie. A doua zi de Paști, după slujba de la biserică, credincioșii s-au adunat în jurul preotului la cimitirul românesc, la slujba de pomenire a morților, unde de Paști a fost ridicată și o rugă din donația văduvei lui Ștefan Jurjuț.

JULA

Asociația „În solidaritate pentru copiii cu dizabilități” va organiza în zilele de 10-11 mai a V-a ediție a semimaratonului. Startul se va da din fața Cetății medievale. Printre concurenți se vor afla și câțiva români, printre care membrii familiei *Borszéki* din Jula, care vor alerga în scop caritabil.

BICHIȘCIABA

Casa de povești din Bichișciaba va găzdui, pe 10 mai, concursul de povești românești pentru elevii școlilor generale din Ungaria în care se predă limba română. Concursul este organizat de către Autogovernarea Românească din Bichișciaba.

Moștenirea tezaurului nostru, la Săcal

În dimineața zilei de 26 aprilie, conducerea școlii din Săcal, cu sprijinul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, a organizat prima ediție a concursului pentru elevii din clasele primare, intitulat „Moștenirea tezaurului nostru”. În cadrul concursului, au participat elevi din școlile din Bedeu, Bățania, Chitighaz, Micherechi și Săcal, însumând astfel un număr de 20 de copii.

În deschidere, conducerea școlii a dorit să mulțumească invitaților care au onorat cu prezența, preotului *Ionuț Negrău*, domnului *Tiberiu Iuhas*, șeful Oficiului AȚRU, doamnei *Ana Oros Șimon*, referent pentru învățământ, reprezentanților mass-media, cât și

membrilor juriului format din: *Irina Kindle*, fosta directoră a școlii din Săcal, *Ana Oros Șimon* din Budești, *Iulia Olteanu*, directoră a școlii din Bățania. Doamna director adjunct *Elena Silaghi* a făcut

o scurtă prezentare a școlii, cu activitățile ce le întreprinde aceasta. În cadrul școlii învață un număr de 143 de copii, care au parte de numeroase programe culturale de-a lungul anului școlar, cum ar fi: tabăra de dansuri populare, la care participă și copii din alte localități românești din Ungaria, cursuri de perfecționare în județul Arad, la Moneasa, seratele literare care le organizează la teatrul de păpuși din Oradea ș.a.m.d. De asemenea, doamna Silaghi a mai subliniat însemnătatea transmiterii tradițiilor și obiceiurilor noastre din generație în generație, precum și a celui mai important element: a graiului nostru străbun.

mente purtau bărbaii, obiceiuri de sărbători, iar în final copiii au fost supuși unor probe orale, cum ar fi: o colindă românească, o urare de Anul Nou și relatarea unei anecdote.

În urma deliberării juriului, echipele câștigătoare au fost: locul al III-lea – echipele din Bățania și Săcal, locul al II-lea – echipa din Bedeu, iar locul I – echipa din Micherechi. Cu sprijinul autogovernării, toți copiii participanți au primit câte o diplomă de participare și

câte o carte de proverbe, zicători și ghicitori românești. Cadouri de participare au primit și profesorii pregătitori pentru strădania lor și chiar toți spectatorii, ouă din lemn frumos încondeiate în culorile tricolorului nostru, iar femeile câte o garoafă din partea domnului *Győri Zoltán*, directorul școlii.

Frumosul eveniment s-a încheiat cu o masă festivă de post, la care au fost invitați toți participanții.

Adela Negrău, Săcal

Subiectele bacalaureatului la română: testamentul lui Arghezi și un subiect la libera alegere

Absolvenții liceului N. Bălcescu din Jula au susținut vineri, 3 mai, examenul de bacalaureat în scris la limba și literatura română. În prima oră, absolvenții au avut de rezolvat proba înțelegerii unui text din testamentul lui Tudor Arghezi, apărut în anul 2005, în Jurnalul Național.

Apoi absolvenții au trebuit să aleagă dintre trei teme la liberă alegere. Prima a fost un eseu de tip argumentativ, pro sau contra, cu titlul „Boli cauzate de calculator”. A doua a fost analiza operei literare, Ion Creangă: Amintiri din copilărie, pe baza unui fragment. Elevii au avut de definit povestirea, ca specie a genului epic, și au trebuit să urmărească procedeele de realizare a atmosferei vii prin tehnica narativă specifică autorului (umor, dramatism, cuvinte și expresii dialectale, rememorarea unor întâmplări), din scena relatată în fragment.

Al treilea subiect la liberă alegere a fost analiza comparativă a poeziilor „Nunta Zamfirei” de George Coșbuc și „Menyegző” de Nagy László. Absolvenții au trebuit să compare cele două viziuni asupra nunții, precum și paralelismele mijloacelor poetice de realizare și al curentelor literare specifice epocii.

Bursă de studii pentru liceeni

Ministerul Administrației Publice și Justiției din Ungaria lansează și în acest an Bursa de Studii pentru Naționalități. Bursa pentru liceenii de naționalitate a fost fondată în anul 2011 de către vicepremierul Navracsics Tibor cu scopul de a sprijini elevii talentați ai școlilor medii de naționalitate. Bursa de studii oferă 60 de mii de forinți lunar în ultimii doi ani înainte de bacalaureat pentru câte un elev din fiecare școală de naționalitate, elev care a fost propus pentru bursă de către școala lui. Reamintim că în anul 2011, de la Liceul „N.

Bălcescu” din Jula această bursă a primit-o elevul Matei Repisky, iar anul trecut această bursă i-a fost acordată elevei Kövér Krisztina. În anul acesta, din partea Liceului „N. Bălcescu” din Jula pentru bursa de studii este propusă Tóth Ágnes Rebeka, elevă în clasa a 10/B. Condițiile de participare sunt: să fie cetățean maghiar; să aparțină comunității de naționalitate; la sfârșitul anului școlar anterior să fi avut o medie de cel puțin 4,00 și să nu primească altă bursă de studii. Termenul de înaintare a dosarelor este 15 mai 2013. A.C.

Olimpiada la limba și literatura română și la cultură și civilizație românească

Vineri, 26 aprilie, la sediul ATRU s-a desfășurat etapa orală a olimpiadei naționale OÁTV (Országos Általános Iskolai Tanulmányi Verseny) la limba și literatura română și la cultură și civilizație românească pentru elevii școlilor bilingve. Pe baza punctajului obținut la proba în scris, de la școala generală din Micherechi și-au evaluat cunoștințele șapte elevi (profesori pregătitori: Ana Netea Benye, Maria Păuca Petrușan, Anica Solcan și Ana Sárközi), de la școala generală „Lucian Magdu” din Bătania și-au dat concursul trei elevi (profesor pregătitor: Tímea Takács), iar de la școala generală „N. Bălcescu” din Jula patru elevi (ei fiind pregătiți de către profesorii: Maria Rocsin Farkas, Elena Olteanu, Maria Sucigan și Teodor Martin). Elevii au fost examinați de către juriul compus din Viorica

Oros Fábán, organizatoarea concursului, Maria Gurzău Czeglédi, directoarea liceului și Aurica Hoțopan, învățătoare pensionară.

După ce juriul a examinat răspunsurile elevilor sosiți de la cele trei școli, președinta juriului Maria Gurzău Czeglédi a înmănat premiile. Ca premiu, elevii care au obținut locul întâi, au primit bonuri pentru cărți, în valoare de zece mii de forinți, iar pentru participare toți elevii au primit, din partea juriului, o mică atenție.

Cultură și civilizație românească:

Locul I: Estera Gherman (Micherechi)
Locul II: Lois și Naomi Ruja (Micherechi)
Locul III: Estera Ardelean (Jula)

Limba și literatura română:

Locul I: Naomi Ruja (Micherechi)
Locul II: Anita László (Jula)
Locul III: Betina Puiu (Micherechi)

A.C.

Recensământ 2011: pentru unii o pove- ste de succes, pentru alții... un șoc

(Urmare din pag. a 3-a)

A arătat că datele culese la recensământ sunt utile în unele cazuri pentru a elimina abuzurile electorale făcute în numele unor naționalități, și a adus exemplul celor 5 autoguvernări „românești” din județul Borsod, unde persoane care înainte erau țigani au înființat autoguvernări românești, dar în 2014 nu vor mai putea abuza de acest lucru, deoarece în aceste 5 localități s-au declarat de români mai puțin de 30 de persoane, numărul obligatoriu pentru a se putea ține alegeri minoritare într-o localitate. Dar Magicz a arătat că, în același timp, se vor putea ține alegeri românești în numeroase alte localități unde până acum nu se știa că ar trăi comunitate de români. E un lucru „suspect”, a mai zis juristul, că sunt numeroase localități unde s-au declarat de vreo naționalitate exact 30 de persoane. Magicz a adus exemple negative în primul rând de la români, arătând că, de pildă, dacă anul viitor în orașul Győr din nou se va înființa autoguvernare românească (care acum câteva luni s-a desființat și despre care toată lumea știa că nu a fost alcătuită de români), declarându-se aici în 2011 peste 200 de români, această viitoare autoguvernare, aflându-se într-un oraș mare, reședință de județ, ar putea avea o finanțare mai mare decât o autoguvernare dintr-un mic sat, cu biserică, școală și grădiniță românească.

În afara ȝiganilor și armenilor, toate celelalte 12 naționalități au fost reprezentate la conferință. Președinții autoguvernărilor pe țară au enumerat datele și

analizele proprii, făcute la fiecare naționalitate în parte, subliniind aproape fiecare să se bucure de numărul tot mai mare în același timp se confruntă cu multe întrebări la care nu găsesc răspunsuri. Nemții cred că numărul mare de nemți în Ungaria se datorează și campaniei puternice pe care au făcut-o. Slovaci și croații sunt de aceeași părere că „explozia mămligii” va fi la alegerile din anul viitor, pentru că pe baza registrului naționalităților se va vedea numărul lor adevărat. Aproape toți ne cunoaștem între noi așa că trebuie să privim și în spatele numerelor, a spus reprezentantul slovenilor. Actualmente românii au 68 de autoguvernări, dar pe baza recensământului, anul viitor vor putea avea 182. Un număr extrem de exagerat, a spus președintele românilor. Mai ales dacă ne gândim că avem 10-12 școli sau 20 de biserici.

Multe semne de întrebare au pus și puține răspunsuri au găsit și președinții sârbilor, bulgarilor, ucrainenilor, grecilor, polonezilor și rusinilor.

Ultima parte a ședinței a fost dedicată legăturii datelor de la recensământ cu alegerile minoritare din anul viitor.

Juristul Péteri Attila de la Biroul Electoral Central a arătat că sunt stabilite deja unele reguli pe baza cărora se vor desfășura alegerile, dar până la finele anului curent vor mai fi și alte modificări de legi care vor influența direct alegerile naționalităților. Cu detalii referitoare la aceste noi legi și reguli electorale vom reveni în numărul următor.

E. Șimon

Strategii identitare și culturale în istoria Catedrei de limba și literatura română din Budapesta

Cu prilejul aniversării a 150 de ani de la înființarea Catedrei de Filologie Română de la Universitatea Eötvös Loránd din Budapesta, în ziua de 26 aprilie, a avut loc o conferință festivă la Universitatea ELTE și la sediul ICR Budapesta. Conferința a fost organizată în două sesiuni, sub genericul: „Strategii identitare și culturale în is-

ghiar pentru Afaceri Externe.

Printre lucrările susținute amintim: „Înființarea Catedrei de Limba Română la Universitatea din Budapesta și semnificația ei”, prezentată de dr. Ioan Bolovan, „Catedra de Română de la Budapesta din punctul de vedere al politicii de învățământ superior din Ungaria”, prezentată de dr.

noăștere generează suspiciune, iar suspiciunea merge împotriva cunoașterii.

Gabriela Matei, director ICR Budapesta a amintit că Alexandru Roman a fost numit profesor extraordinar al limbii române la universitatea regească din Pesta în decembrie 1862 pentru anul școlar 1862-1863. În discursul său ina-

torie Catedrei de limba și literatura română din Budapesta” având ca invitați reprezentanți ai Academiei Române, ai Institutului Limbii Române din București, profesorii de la Catedra de limba română a Universității ELTE din Budapesta și de la Universitatea din Seghedin. Au sosit din România, cu acest prilej aniversar: dr. Nicolae Endroiu, membru corespondent al Academiei Române, președintele părții române în Comisia mixtă de istorie româno-maghiară, Corina Chertes, directorul Institutului Limbii Române din București, dr. Ioan Bolovan, prorector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, dr. Remus Câmpeanu din partea Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, dr. Sorin Șipoș, prorectorul Universității din Oradea.

În deschiderea conferinței au fost prezenți dr. Dezső Tamás, decanul Facultății de Litere al Universității ELTE, Bárdosi Vilmos, directorul Institutului de Romanistică, Zákonyi Botond, directorul Institutului Ma-

Gheorghe Petrușan, „Epoca marilor clasici din istoria Catedrei de Română: Carlo Tagliavini și Gáldi László”, prezentată de conferențiar universitar Nagy Levente, șeful catedrei, „De la romanistică la româno-maghiară: activitatea lui Tamás Lajos la Catedra de Română”, susținută de conferențiar universitar Keszeg Katalin, „Bartók Béla și doi colaboratori ai săi din Budapesta”, prezentată de prof. univ. dr. Miskolczy Ambrus, „Lectori și lectorat de limba română în cadrul filologiei românești de la Universitatea ELTE”, susținută de dr. habilitat Florin Cioban, „Domokos Samuel – istoricul literar”, prezentată de lector universitar Tiberiu Hergyan.

Prezent la conferință, Excelența Sa Victor Micula, ambasadorul României în Ungaria a arătat că activitatea catedrei este foarte importantă și este important ca studenții să cunoască istoria catedrei și activitatea celor care au activat de-a lungul celor 150 de ani în această instituție. Pentru că lipsa de cu-

gural, acesta făcea un jurământ de credință pentru limba strămoșilor săi: „Stăruiești voi a vă face cunoscută țesătura acestei limbi și frumusețea ei, sunetele ei cele melodioase întipărirind în inimile voastre dulceața sentimentelor ei, pentru ca astfel cunoscând legătura ce unește 10 milioane de frați să știți a prețui, să știți stima limba străbună ce poartă urme de adânci cărunțe.”

De-a lungul anilor, printre studenții catedrei s-au numărat personalități precum: Ioan Slavici, Iosif Vulcan, Vasile Goldiș, Ilie Cristea.

Participanții la conferința aniversară de la Budapesta au căzut de acord ca lucrările prezentate să fie publicate într-un volum omagial.

Conferința a fost organizată în cadrul grantului Fundației Naționale pentru Știință și Cercetare din Ungaria în colaborare cu Institutul Cultural Român și cu sprijinul Autoguvernării Românești din cartierul XI Budapesta.

Gabriela Enea Elekes

Dacă doriți să contribuiți la realizarea „Foii românești”, puteți să ne trimiteți fotografiile, părerile, sugestiile Dvs. aici: foaia@foaia.hu

O VOCE ROMÂNEASCĂ
www.radio.hu

Parteneriat de colaborare cu școli din Hunedoara și Brad

(Urmare din pag. a 5-a)

Profesorii noștri și Inspectoratul județean doresc să aibă o bună colaborare cu instituțiile de învățământ din Ungaria, unde se învață limba română. M-am bucurat să văd un interes foarte mare din partea elevilor și dascălilor din județul Hunedoara pentru etnicii români din Ungaria, iar aici am fost primiți cu deschidere și căldură. Ori de câte ori vin aici mă simt ca acasă printre acești oameni minunați, oameni care încearcă prin tot ceea ce pot să păstreze limba, tradiția, cultura noastră românească", a spus doamna deputat Natalia Intotero.

Proiectul menționat are în vedere realizarea unui schimb de materiale didactice în limba română, vizitarea în parteneriat a tuturor instituțiilor de învățământ implicate, realizarea de programe culturale comune și de activități didactico-educative în comun. Proiectul a fost demarat de Inspectoratul Școlar al Județului Hunedoara, Școala Generală „Horea, Cloșca și Crișan” din Brad și Școala generală românească și Liceul „N. Bălcescu” din Jula, dar și alte școli din Brad, Baia de Criș, Hațeg, și alte instituții de învățământ din întreg județul Hunedoara.

Despre acest parteneriat, Ovidiu Suci, directorul Colegiului Național „Avram Iancu” din Brad a menționat următoarele: „Noi am propus astăzi conducerii de la școala generală și liceul din Jula un parteneriat care pentru început se va desfășura pe parcursul acestui an școlar 2012-2013. Am dori în continuare să prelungim acest parteneriat și în anii școlari următori. Am strâns și un fond de carte de la toate școlile din județul Hunedoara și am adus școlii din Jula un număr însemnat de volume în limba română. Avem încrederea că acest parteneriat se va extinde cu un schimb de profesori și elevi, care să se concretizeze în vizite, prezentarea de materiale didactice și moderne, iar la final să se desfășoare prin vizite ale profesorilor și elevilor noștri în zona aceasta, iar profesorii și elevii de aici să ne viziteze județul Hunedoara. Astăzi am reușit să stabilim niște puncte de pornire, urmând ca în zilele următoare să păstrăm legătura și probabil în vara acestui an să primim vizita colegilor noștri din Jula.”

A. Butar

Micherechenii nu uită suferințele românilor din vremea regimului Ceaușescu

„Cum era perceput regimul Ceaușescu în Ungaria anilor 1980?” – acesta a fost subiectul unei dezbatere organizate, pe 27 aprilie, la Micherechi. Întâlnirea a fost moderată de Mihaela Bucin, șefa Catedrei de Limba și Literatura Română, care în introducere a prezentat fotografii din România și Ungaria anilor 1980, imagini ce au stârnit amintiri nostalgice în cei prezenți. Petru Weber, istoric, profesor al Catedrei din Seghedin a vorbit apoi despre perioada ceașistă. Domnul Weber a prezentat epoca respectivă în mod obiectiv parcurgând cronologic diferite aspecte care se leagă de percepția regimului Ceaușescu în Ungaria.

Până în 1987, România nu apărea în știrile din Ungaria, decât cu ocazia unor întâlniri a țărilor de la Tratatul de la Varșovia, deci în știri lipsite de importanță. Din 1987 situația, însă, a început să se schimbe și datorită faptului că în Ungaria începe un proces de liberalizare a presei, iar în România regimul a început din ce în ce mai mult să capete conotații staliniste.

În România a apărut cultul personalității, ceea ce în Ungaria deja a creat un sentiment al ridicolului, avându-se în vedere că în Ungaria, în anii '50, a existat un cult al personalității. Planul de sistematizare a satelor era foarte dur criticat în presa maghiară. Acest motiv al distrugerii satelor a determinat și o mare demonstrație. Situa-

ția refugiaților din România, de asemenea, apare din ce în ce mai des, cu precădere în anul 1989, pentru că Ungaria abia după 1988 începe o discuție despre faptul că cei care trec frontiera verde ar trebui să nu mai fie returnați României ci să li se atribuie azil politic, ceea ce a fost fără precedent în cadrul statelor comuniste. O ultimă întâlnire între Kádár János și Nicolae Ceaușescu avuse loc la Oradea și Debreșin în 1977, iar până în 1987 nu au avut loc conflicte, doar conflicte pe tărâm literar și istoric. În Ungaria, în emisiunea „Parabola” erau satirizați, în primul rând, conducătorii de partid de stat din Ungaria. Existau unele limite în satirizarea lor, dar erau satirizați și politicieni din țările vecine. Emisiunea era foarte populară și de-a lungul frontierei în România. Acolo a apărut Ceaușescu în ipostaze în care nu apărea la Televiziunea Română.

După 1986 au fost demolate satele din jurul Bucureștiului. Aceasta apăruse negru pe alb și în dis-

cursul lui Ceaușescu, că trebuie reduse numărul sateelor de la 13.000 la 8.000, pentru că era nevoie de mai mult teren arabil. Despre ideea aceasta se vorbea în acele vremuri și în satul Micherechi. Veneau zvonuri că satul respectiv a fost demolat, populația de acolo a fost mutată, exista o teamă generală. Pe acele vremuri, oamenii mai vârstnici chiar erau îngrijorați de aceste vești.

Cei prezenți la întâlnirea din 27 aprilie, de la Micherechi, au vorbit despre experiențele lor personale trăite în timpul traficului la Salonta.

Mass-media a fost foarte axată și atentă la fiecare mișcare a revoluției din 1989. Aceste stări care dominau în România au fost urmărite și la noi, din emisiunile Televiziunii Române se știa ce se întâmpla la Timișoara. În după-masa zilei de 22 decembrie, posturile de radio și televiziune și-au întrerupt orice program și au anunțat vestea căderii regimului Ceaușescu. Pentru micherecheni aceste lucruri au fost cunoscute, chiar au fost completate cu impresiile personale pe care le mai țin minte.

La evenimentul organizat de Primăria și Școala Generală din Micherechi, în colaborare cu Catedra de Limba și Literatura Română a Universității din Seghedin, au luat parte, printre alții, PS Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, ES Victor Micula, Ambasadorul României la Budapesta, cadre didactice și elevi.

A. Cioca

Oferiți
1%

din impozitul Dumneavoastră
pentru scopuri
românești!

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
19058283-1-04

Fundația „Homo Ludens” din Jula
(Grădinița din Orașul Mare Românesc)
18371062-1-04

Fundația „Pro discipulis – Pentru elevi”, Jula
18382378-1-04

Fundația „Pentru Musica” din Jula
18376146-1-04

Biserica Ortodoxă Română din Ungaria
Cod tehnic: 0293

Andreea Marin și fiica sa s-au îmbrăcat ca două zâne

Andreea Marin și fiica ei, Violeta, au îmbrăcat rochiile de prințese pentru o ședință foto specială, prilejuită de lansarea serialului „Sofia Întâi” la Disney Junior.

Andreea Marin și fiica sa, Violeta, arată adorabil costumate în prințese. „Zâna surprizelor” arată de data aceasta ca o zână veritabilă, îmbrăcată într-o rochie de poveste, roz, potrivit perfecte.ro. Nici fiica sa, Violeta, nu este mai prejos, îmbrăcată într-o rochie lila. Micuța are aptitudini de fotomodel încă de pe acum, călcând pe urmele mamei sale.

Dezvoltat special pentru fetițele preșcolare, „Sofia” pune accentul pe elementele clasice ale prințeselor, aducând în același timp trăsături specifice noului per-

sonaj. Fiecare episod aduce diferite lecții de bună purtare bazate pe calități

precum curaj, bunătate, independentă, generozitate și sinceritate.

Micii ar putea fi interziși în România

Micii riscă să dispară de pe piață începând cu luna iunie, ca urmare a intrării în vigoare a unui regulament european care interzice folosirea în compoziția

acestui produs a carbonaților de sodiu, dar și a unui conservant și a unui anti-oxidant.

Cei trei aditivi alimentari sunt elementele esențiale în

rețeta de preparare a micilor. Piața locală a micilor s-a ridicat, în 2012, la aproximativ 22.000 de tone, din care 72% a fost acoperit de vânzările din retailul modern. Deși, potrivit prevederilor legale, de la 1 iunie producția de mici sub actuala rețetă va fi interzisă, produsul este puțin probabil să dispară definitiv de pe rafturile magazinelor, potrivit zf.ro.

Asociația Română a Cărnii a înaintat Comisiei Europene o cerere prin care solicită introducerea rețetei actuale de mici în lista celor „tradiționale”.

Cartea săptămânii

Janusz Korczak: Cum iubești un copil

Janusz Korczak (pseudonimul lui Henryk Goldszmit, 1878/79–1942) a fost activist social, medic pediatru, pedagog, profesor și scriitor. După ce și-a făcut studiile la Universitatea din Varșovia, între 1905 și 1912 a lucrat la Spitalul de Copii Berson & Bauman din capitala Poloniei, completându-și educația profesională în Elveția, Germania, Franța și Anglia.

În 1912, a pus bazele unui orfelinat pentru copii evrei, cu un proiect inovator de mică societate autogovernabilă și un program de cercetare pentru dezvoltarea psihologică și existența socială a copiilor și adolescenților găzduiți acolo.

În 1919, a inaugurat la Pruszkow „Casa Noastră” pentru copii polonezi (mutată la Varșovia din 1928), care a funcționat după aceleași principii.

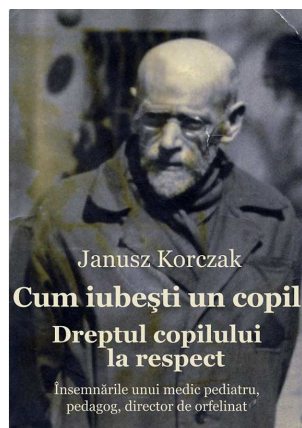
Între anii 1926 și 1939, a publicat un periodic experimental pentru copii, Maly Przegląd (Revista), iar în anii 1930, a colaborat la Radio Polonia, fiind cunoscut publicului ca „Bătrânul Doctor”.

În vara anului 1942, Korczak, împreună cu toți angajații orfelinatului său și cu toți copiii aflați în grija lor, în jur de 200, au fost uciși în lagărul de la Treblinka. Data exactă a morții lor a rămas necunoscută. La Varșovia, a fost ridicat un monument dedicat memoriei tuturor.

Gândirea lui Janusz Korczak s-a aflat la baza Convenției ONU privind drepturile copilului, adoptată în 1989.

Iată un fragment din carte:

„Încă de mici, creștem cu sentimentul că tot ce e mare

este mai important decât ce e mic. Sunt mare, se bucură copilul pe care-l așezi pe o masă. Sunt mai înalt ca tine, afirmă el cu un sentiment de mândrie, măsurându-se cu cel de aceeași vârstă. E neplăcut să te ridici pe vârfuri, dar tot să nu ajungi acolo unde vrei, e greu să te fii după adulți când ești copil și ai pași mai mici; chiar și un pahar scapă din mână prea mică a unui copil. Neîndemânatic, cu chiu cu vai se cațără pe scaun, urcă în mașină, urcă scările; nu ajunge la clanța ușii, nu vede nimic pe geam, nu ajunge nici să agate sau să ia ceva din cuier, pentru că-i vine prea sus. Când ajunge într-o aglomerație, ceilalți îl acoperă, dau peste el, nu-l observă. Este incomod, e neplăcut să fii mic.

Respect și admirație trezește ceea ce e mare, ceea ce ocupă mai mult loc. Ce e mic e obișnuit, neinteresant. Oamenii mici – necesități mici, bucurii și necazuri mici. Îți atrag atenția un oraș mare, un munte înalt, un copac impunător. Zicem: O înfăptuire măreață, un om mare.

În schimb, copilul e mic, e ușor, are o masă mai mică. Trebuie să ne aplecăm, ca să ajungem la nivelul lui.”

Editura
Curtea veche

TV

A doua cădere a Constantinopolului

Vineri, 10 mai, ora 20.00, Kanal D
Furat de nebuniile „tranzitiei”, Suflețel visează, și el, la marea aventură. Aflând că vechiul său prieten Ismail e adevăratul tată al fiului său, Suflețel plănuiește să fugă din țară. Însă, la Istanbul va da de miraculoasa mașină de făcut bani.

Păcală se întoarce

Sâmbătă, 11 mai, ora 23.25,
TVR Internațional

O frumoasă satiră socială care are ca bază adevăruri și pilde populare desprinse din povestirile lui Anton Pann („cel isteț ca un pro-verb”, cum îl denumea Eminescu) în care se regăsesc motive adânc ancorate în tumultul vieții secolului XXI. Păcală (Denis Ștefan), un tânăr fără prea multe pretenții de la viață, mânat de dorul de casa părintească se decide să revină în patrie, de undeva „de afară”, un spațiu atemporal situat în afara granițelor României. Tipologiile românești tradiționale sunt fin satirizate de autorul Geo Saizescu aflat la plina maturitate creativă. Regăsim astfel politicianul oportunist, interpretat chiar de maestrul Geo Saizescu, trei dintre personajele satului românesc: primarul, cârciumarul și popa, interpretate cu genialitate de personalități marcante ale scenei românești.

La răscrucea marilor furtuni

Duminică, 12 mai, ora 14.10, TVR 2

Filmul descrie lupta revoluționarilor conduși de Nicolae Bălcescu pentru înfăptuirea revoluției burghezo-democratice. Sunt ilustrate evenimente ca: proclamația de la Blaj, instaurarea guvernului provizoriu, disensiunile din cadrul guvernului, reacțiunea boierilor care solicită ajutorul turcilor.

FILM

Păcătoasa Teodora (Teodora pécheresse)

România—Franța, 2011, film documentar
Calugărițele din mănăstirile ortodoxe sunt femei care au renunțat la viața pământească cu toate capcanele ei, în favoarea căsătoriei cu Ființa eternă.

„Doamne, Dumnezeu meu, în fiecare dimineață Te caut pe Tine. Foamea mea este pentru Tine, iar corpul și sufletul meu, pentru Tine se înfioară”. Acest documentar este despre cea mai frumoasă dintre măicuțe și despre nunta ei cu Dumnezeu.

Filmul este un martor discret la ritualul de călugărire al unei tinere de 28 de ani, Teodora. Atmosfera monastică se revelează privitorului într-un spectacol de o frumusețe specială, văzută prin ochii tinerei care alege să se rupă de lume, decizie care trebuie înțeleasă ca o poveste de dragoste pentru Domnul Iisus Hristos.

Filmat în anul 2010 la Mănăstirea Văratec, filmul a avut premiera în anul 2011 la Festivalul de Film ASTRA (Sibiu).

Filmul a fost invitat în selecția oficială a unora dintre cele mai importante festivaluri de film — Cottbus (Germania), Aubagne (Franța), Transilvania Film Festival (Cluj) — unde a fost distins cu premii.

Data premierei cinematografice: 31 mai 2013

COMEDIE

Mă mut la mama!

Miercuri, 15 mai, ora 19.00
Oradea, Aleea Strandului nr. 1

Pe 15 mai, sunteți invitați la două ore de comedie spumoasă, febră abdominală de la răs și o gustare delicioasă alături de un pahar de vin.

Doi frați, cu vârste apropiate de 30 de ani, unul părăsit de soție, iar celălalt înșelat de iubită, hotărăsc să se reîntoarcă acasă la mama, pentru a continua să trăiască partea cu copilăria. Mama, văduvă fiind, deși e singură în casă, are un iubit... L-a cunoscut la facultate, mama e STUDENTĂ!!! Multe răsturnări de situație, fiecare încearcă să își marcheze teritoriul, dar, de fiecare dată, cu răbdare și toleranță, cu nervii întinși, dar și cu mult umor, totul se poate rezolva...

O VOCE ROMÂNEASCĂ Viața și tradițiile românilor din Ungaria

13 MAI, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

14 MAI, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

15 MAI, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 MAI, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 MAI, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Elena Sandu: „Limba română, patria noastră” 16.30: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

18 MAI, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe unde Europei” — emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.55: Încheiere

19 MAI, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Pastorală la Învierea Domnului 2013 — Montaj despre Postul Mare — Program despre tinerii ortodocși din Micherechi 17.55: Încheiere

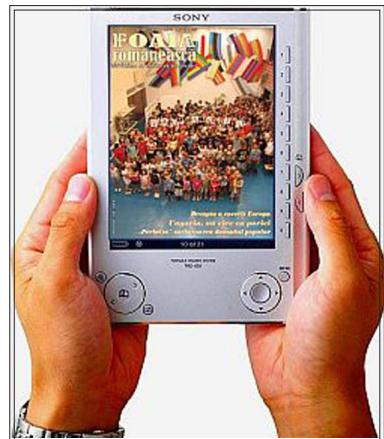
Ecranul nostru

miercuri, 15 mai, m1, ora 6.25
joi, 16 mai, Duna TV, ora 7.00

Ediția de săptămâna viitoare a Ecranului Nostru va avea o singură temă: rezultatele recensământului din anul 2011. Cu ajutorul unor reprezentanți ai instituțiilor românești din Ungaria, am căutat răspunsuri la numeroasele întrebări ridicate de cifrele surprinzătoare legate de comunitatea românilor din Ungaria.

Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventuale modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

Comisar European pentru... Grătare

Uniunea Europeană și-a schimbat poziția față de mititeii românești!

După ce zilele trecute, oficialii europeni voiau să interzică complet micii începând de la 1 iunie, acum ei au anunțat că vor introduce o serie de reguli care să le permită românilor să consume mititei, însă numai după obținerea unei aprobări de la Bruxelles. În acest scop, va fi înființat postul de Comisar European pentru Grătare, un înalt funcționar care va avea ca sarcină să verifice toate cererile de făcut grătar din România.

De asemenea, pentru a-i ajuta pe români să completeze cele 23 de formulare europene care sunt necesare pentru a face mici de acum înainte vor exista și consultanți europeni de grătare. În schimbul unui comision de 15% din mititei, aceștia vor acorda asistență la realizarea unui grătar și vor merge la Bruxelles pentru a obține aprobările necesare.

Pentru cei care vor să facă pe grătar și altceva decât mici, de pildă cârnăciori sau ceafă de porc, mai este necesară și o aprobare de la Comisarul European pentru Alimente. De asemenea, în cazul în care ardeți un mic, va trebui și un certificat de la Comisarul European pentru Mediu.

Rămas bun, ani de liceu...

Sâmbătă, 4 mai, în pragul emoțiilor examenelor de bacalaureat, o nouă generație de elevi de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula a concretizat o etapă importantă din viața lor. Serbarea de rămas bun a celor 23 de absolvenți ai liceului a avut loc la Centrul Cultural Românesc. La acest prilej festiv și emoționant din viața elevilor, a părinților lor și a cadrelor didactice, a participat și **dr. Görgényi Ernő**, primarul orașului Jula, alături de alte oficialități și numeroși invitați.

Manifestarea a început prin cuvântul de salut al directoarei **Maria Gurzău Czeglédi**, care s-a adresat în mod special elevilor absolvenți, pe care i-a felicitat la acest moment însemnat din viața lor, dorindu-le mult succes pentru viitor. Apoi elevii au transpus în versuri emoțiile și sentimentele de recunoștință care îi însuflețesc față de profesorii și părinții lor. Din partea colegilor lor de clasa a XI-a, după cum este obiceiul la această instituție de învățământ, tinerii au primit apoi câte o floare și traista simbolică de absolvire, după care a urmat premiarea celor care au obținut rezultate deosebite, iar de-a lungul anilor de liceu s-au implicat și în susținerea activităților școlare-educative organizate.

– Placheta „Bălcescu”, înființată în anul 1984 de către ziarista și poeta **Lucia Borza**, originară din Chitighaz, a fost acordată pentru doi tineri. „Acest premiu se oferă în fiecare an acelor elevi care au fost foarte buni la învățătură și, în plus, pentru aceia care și-au asumat datoria de păstrare a tradițiilor românești și de transmitere a valorilor culturale ale înaintașilor”, a spus directoarea la festivitate. În acest an, Placheta „Bălcescu” a fost acordată absolvenților **Daniel Repisky** și **Rokko Gheorghe Rocsin**.

– Premiile Fundației „Pro Discipulis” au fost înmânate de către președinta **Ana Rocsin Nagy** tinerelor absolvente **Henrietta Bogyó** și **Noemi Fodor**.

– Distincția profesoarei

pensionare **Iuliana Jurău Rad** pentru elevii cu o conduită exemplară a fost acordată pentru două tinere: **Dorottya Jurca** și **Mariana Lasc**.

– Diploma din partea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, pentru activitatea din cadrul Teatrului

Român de Amatori din Jula, a fost înmănată elevilor **Dumitru Bigu** și **Eduard Haux**.

– Distincția profesoarei **Ana Crișan**, pentru cel mai bun matematician din clasă, a primit-o elevul **Adam Németh**.

Festivitatea a cuprins și momente emoționante,

dedicate în special mameilor, deoarece în Ungaria, prima duminică din luna mai este dedicată mameilor. În încheierea programului, în cancelaria profesională, absolvenții le-au cântat profesorilor cântece de rămas bun.

A.B.

